ילך ר' שמעון בן יוחאי שהוא מלומד בנסים ואחריו מי ילך ר"א בר ר' יוסי אמר להם רבי יוסי ואילו היה אבא חלפתא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להם ר' שמעון אילו היה יוחאי אבא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להו רבי יוסי אנא א) אזלין דלמא עניש ליה ר' שמעון ב) דקא מסתפינא קביל עליה דלא ליענשיה אפילו הכי ענשיה כשהיו מהלכין בדרך נשאלה שאלה זו בפניהם מנין לדם השרץ שהוא טמא עקם פיו ר' אלעזר בר רבי יוסי ואמר "וזה לכם הטמא אמר ליה ר' שמעון מעקימת שפתיך אתה ניכר שתלמיד חכם אתה אל יחזור הבן ג) אצל אביו יצא לקראתו בן תמליון רצונכם אבוא עמכם בכה ר' שמעון ואמר מה שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך שלש פעמים ואני לא פעם אחת יבא הנס מכל מקום קדים הוא על בברתיה דקיסר כי מטא התם אמר בן תמליון צא בן תמליון צא וכיון דקרו ליה נפק אזל ד) אמר להון שאילו כל מה דאית לכון למישאל ה) ועיילינהו לגנזיה לשקול כל דבעו אשכחו ההוא איגרא שקלוה וקרעוה והיינו "דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי] והוו עליה כמה טיפי דמים: **מתני'** הפיגול והנותר אין מצטרפין מפני שהן שני שמות השרץ והנבלה וכן "הנבלה ובשר המת אין מצטרפין זה עם זה לטמא אפילו "בקל שבשניהן: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא "לטומאת הידים דמדרבנן היא "אבל לענין אכילה "מצטרפין "דתניא ר' אליעזר אומר "לא יאכל כי קדש הוא כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו: **מתני'** "האוכל שנטמא באב הטומאה ו) ושנטמא בולד הטומאה "מצטרפין זה עם זה לטמא "בקל שבשניהם "כל האוכלים מצטרפין זה עם זה לפסול הגוייה כבחצי פרס ז) "כבמזון שתי "סעודות לעירוב "וכביצה לטמא טומאת אוכלין "וכגרוגרת להוצאת שבת "וככותבת ביום הכפורים "כל המשקין מצטרפין זו עם זו לפסול את הגוייה ברביעית "וכמלא ח) לוגמא ביום הכפורים: **גמ'** תניא "רבי שמעון אומר מה טעם שאפשר לשני שיעשה ראשון ומי קא עביד שני ראשון הא לא אפשר אמר רבא הכי קאמר מי גרם לשני לאו ראשון רב אשי אמר ראשון ושני לגבי שלישי בני חדא ביקתא אינון:

מתני'

*) תוספתא דטהרו. פ"א

תורה אור

ויקרא יא

שמות כט

אלו היה יוחי אבא קיים ה' והשיב ר' יוסי אנא אזלי דלמא עניש ליה ר' שמעון לגבי מסתפינא שהוא נער וממהר להשיב ור' שמעון נוח לכעוס ומקפיד בדבר מועט הוא ו) כשהם מהלכים בדרך ה' ומכל מקום הלך רבי אלעזר ברבי יוסי כדמפרש בירושלמי שרבי שמעון הלך לו שלא יענישו: **עקם** פיו. מיהר להשיב: **אל** יחזור הבן אצל אביו. בירושלמי מפרש שאחזתו אסכרא וכשנזכר ר' שמעון על ח) שהתנה [להשיבו אל אביו חזר ונתפלל עליו ונתרפא: **יצא** לקראתו בן תמליון. אותו השד הוא שקורין ט) למטוך בלע"ז וכמו תינוק קטן הוא ורגיל בין הנשים להתלוצץ בהן: **אמר** רצונכם אבוא עמכם. ועל ידי יבא נס: בכה רבי שמעון ואמר שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך. שלש פעמים. על הגר כ) אמר כן כדכתיב (בראשית טז) [שם] מלאך (השם) שלש פעמים מלמד שראתה שלשה מלאכים ואני לא פעם אחת כלומר ואני איני ראוי שיזדמן לי פעם אחת יבא הנס מכל מקום כלומר יבא הנס מכל מקום על ידי היזוק זה קדים הוא על כא) בבת דקיסר הלך הוא לפניהם ונכנס בגוף בת קיסר כי מטו להתם רבי שמעון ורבי אלעזר אמרו לו בן תמליון צא במאת אמרו לו וכלם שלא ירגישו האחרים בזה ויסברו שעל ידי תפלה הוא כב) אמרו: **אמרו** להון *אלו ה'. פירוש כג) הם בני בית המלך כד) אמרו כן: **לההיא** איגרא. איגרא של גזרה המלכות: **והיינו** דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי]. על הפרוכת אמר כן "ובאותה שעה כה) שבכאן היה שראה אותו שלא מליט שהיה בעיר [רומי] רק עתה שהיה באוצר המלך וראה אותה שם:

תמי

שהוא מלומד בנסים. שנעשו לו נסים במערה כדגרסינן בפרק במה מדליקין (שבת דף לג:): אלו היה אבא חלפתא. אביו של ר' יוסי: יכולין אתם לומר תן בנך להריגה. בתמיה כך אין אתם יכולין לומר לי שאתן בני להריגה: אמר להו ר' יוסי. מסתפינא דלמא עניש ליה ר' שמעון בן יוחאי לבני ובדבר זה אני מתיירא יותר מפחד האויבים שמתיירא אני שמא יכעוס עליו בשביל שום דבר ויענישו: קביל עליו. רבי שמעון בן יוחאי דלא עניש ליה ואף על פי כן ענשיה כדאמרינן לקמן דאמר ליה אל יחזור הבן כו': עיקם פיו. ר' אלעזר בר רבי יוסי שלא אמר קול רם כמנהגו אלא עיקם פיו מכמות שהיה רגיל לדבר ואמר בלחישה שלא ירגיש רבי שמעון בן יוחאי שיהא כמורה הלכה לפניו ואף על פי כן הרגיש בו רבי שמעון בן יוחאי ואמר לו מעקימת שפתיך ס) אתה ניכר ראיתי שהשבת תשובה וניכר שחכם אתה שידעת להשיב אבל אויל ואוריה לפני אל יחזור ה' דעתו ואידך מפרש באגדתא היכי הוה שברא דנטה נפשו למות עד שמכר רבי שמעון בן יוחאי שאמר לאביו שיהא מחילו לשלום ובקש עליו רחמים והולך נתרפא מפרש התם: בן תמליון. שד שקורין טשיו"ן: שפחה של [בית] אבא. הגר נזדמנו לה שלשה מלאכים ושלש פעמים כתיב מלאך בפרשה (בראשית טז): על בברתיה דקיסר. ונשתגעה והיתה צועקת ואומרת הביאו לי את ר' שמעון בן יוחאי בכל שעה ואידך טלה מפרש התם: לההוא איגרתא. דכתיבי בה הלין גזירות דאמרן לעיל: אני ראיתיה בעיר [רומי]. בפרוכת קמיירי שראה אותה בבית הקיסר והוו עליה כמה טיפי דמים מפר ושעיר של יום הכפורים שהזה עליה (ולא היה) כמצליף שלא היו הטיפין זו בצד זו: **מתני'** אפילו בקל שבשניהן. כלומר דפחות מכעדשה השרץ אינו מצטרף להשלים לכזית נבלה י) דהוא קל וכ"ש דנבילה אינה מצטרפת לפחות מכעדשה השרץ דהייט שיעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של נבלה אפילו לטמא טומאת ערב: **גמ'** לא שנו דפיגול ונותר אין מצטרפין [א](לחצי זית) אלא לטומאת ידים דמדרבנן היא כדאמרינן במסכת פסחים (דף קכ:) שגזרו בנותר ופגול שיהו מטמאין את הידים משום חשדי כהונה או משום עצלי כהונה וכיון דגזרה דרבנן היא אין מצטרפין לטומאת ידים דלא עבדינן תקנתא להקנתא דכיון דמדרבנן היא לא גזרה דפיגול ונותר או אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: אבל לענין אכילה. דפיגול וטהר מצטרפין דאי אוכל פחות מכזית פיגול וטהר משלימו לכזית ולוקה חייבין עליו משום פיגול וכן אי הוי רוב דטהר ופיגול משלימו לכזית ולוקה חייב עליו משום טהר ואמר יא) [ב]לו רבי דלאו הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו[ג] משום טהר ומשום פיגול: כי קדש הם. משמע דשניהן מצטרפין לאכילה ומלא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון טהר ופגול בא הכתוב וכו': **מתני'** האוכל שנטמא באב הטומאה. דהוא ולד יב) ראשון והאוכל שנטמא בולד הטומאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהן דהיינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי כלומר שהשני שהוא קל שבשניהן אבל לא מצטרפין להכי שיעשו שני כמו ראשון שעושה שני דה"נ הוא תני חמור שבשניהן: **גמ'** תניא א"ר שמעון מה טעם. מצטרפין ולד ראשון עם ולד שני לפי שאפשר לשני שיעשה (א) ראשון: והא לא אפשר. דהשני לעביד ראשון לעולם דלא מטי טומאה שעושה כיו"ב יג) דאפילו שני נמי לא עביד וכ"ש דראשון לא עביד: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיהא לידי טומאה לאו ראשון וכיון דמכח ראשון אתי עליה טומאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: בני חדא ביקתא נינהו מבית[ד] אמר כן [ה](משמונה שרצים) יד) כלומר דתרווייהו ראשון ושני אתי טו) [ו]מקרא מחדא דשני אתי מכח ראשון [ז]ולהכי טז) אמר שני דמצטרפין זה עם זה בקל שבשניהן דעושין שלישי בין רבה לרב אשי ליכא בינייהו אלא שינוי לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני חדא בקתא אינון:

מתני'

[illegible]

כב א מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הל' י:

כד ב מיי' פ"ח מהלכות אבות הטומאה הלכה ג:

כה ג מיי' פי"ח מהלכות פסה"מ הלכה יא:

כו ד מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' יב:

כז ה מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' ג ופ"ח מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה יא:

כח ו מיי' פ"א מהל' עירובין הל' יח טוש"ע א"ח סי' שסח סעיף ד:

נ"ק

נ"ק מ"ז

כט ז מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' ג:

ל ח מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה א:

לא ט מיי' פ"ב מהלכות שביתת עשור הל' א:

לב י מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' ג ופ"ח מהלכות אבות הטומאה הל' יא:

שאינו כל פי"א הוי נ"ק

לג כ מיי' פ"ב מהל' שביתת עשור הלכה ה:

ובאותה שעה היה כאן ראה אותו כו' נ"ק

זבחים לא. מנחות פ"א פ"ב

[במשנה תני' בקל]

יומא נז.

[במשנה שבמשניות הגי' בקל]

מכות יח. פ"ג פסחים כד. פ"ב

כריתות יג. עירובין כט. מקוואות פ"י מ"ו

◆

רבינו גרשום

ב' שרצים כולן שליטין בין ממין אחד בין מב' מינין ופירש חצי שיעור מזה וחצי שיעור מזה או דם מזה ובשר מזה כיון דהוו שליטין מצטרפי כאן במקצתן דלא הוי שרצים שליטין אלא במקצתן ודאי לא מצטרפות [illegible]: אלא בו' בבשר אחד שרץ שהדם ממנו: ואיכא דאמר כאן בכולו כאן במקצתו. אי הוה דם כולו של שרץ בכאן וליכא בה כעדשה ודאי כיון דהוי כולו חשוב ומצטרף נמי אפילו עם בשר שרץ אחר (אלא) [אבל] אי לא הוי אלא מדמי מקצתו מדמו ודאי לא מצטרפת אלא בו בבשר שלו: ושנא תימא. רשני לן

[illegible]

◆

שיטה מקובצת

א] תיבת אזלין נמחק:
ב] ר"ש הוא דקא:
ג] הבן בשלום אצל אביו יצא לקראתם בן תמליון אמר להם רצונכם:
ד] אזל אמרו להון:
ה] למישאל חזוס לבי גנזא דמלכא ושקול כל מה דאית לכון עיילו אשכחו לההוא איגרתא שקלוה וקרעוה:
ו] והאוכל שנטמא בולד:
ז] פרס וכמזון שתי:
ח] וכמלא לוגמיו ביום:
ט] תיבות אתה ניכר נמחק:
י] נבילתי גליון ר"ם שהשרץ קל דלא מטמא במשא כנבילה והיה צירוף שרץ לבת:
יא] ואמר לן רבי את ו' נמחק:
יב] ולד הטומאה דהיינו ראשון:
יג] כיו"ב ואפילו שני את ר' נמחק:
יד] שרצים הן:

[illegible]